

Context deel 4b

Yeshua en de Farizeeën

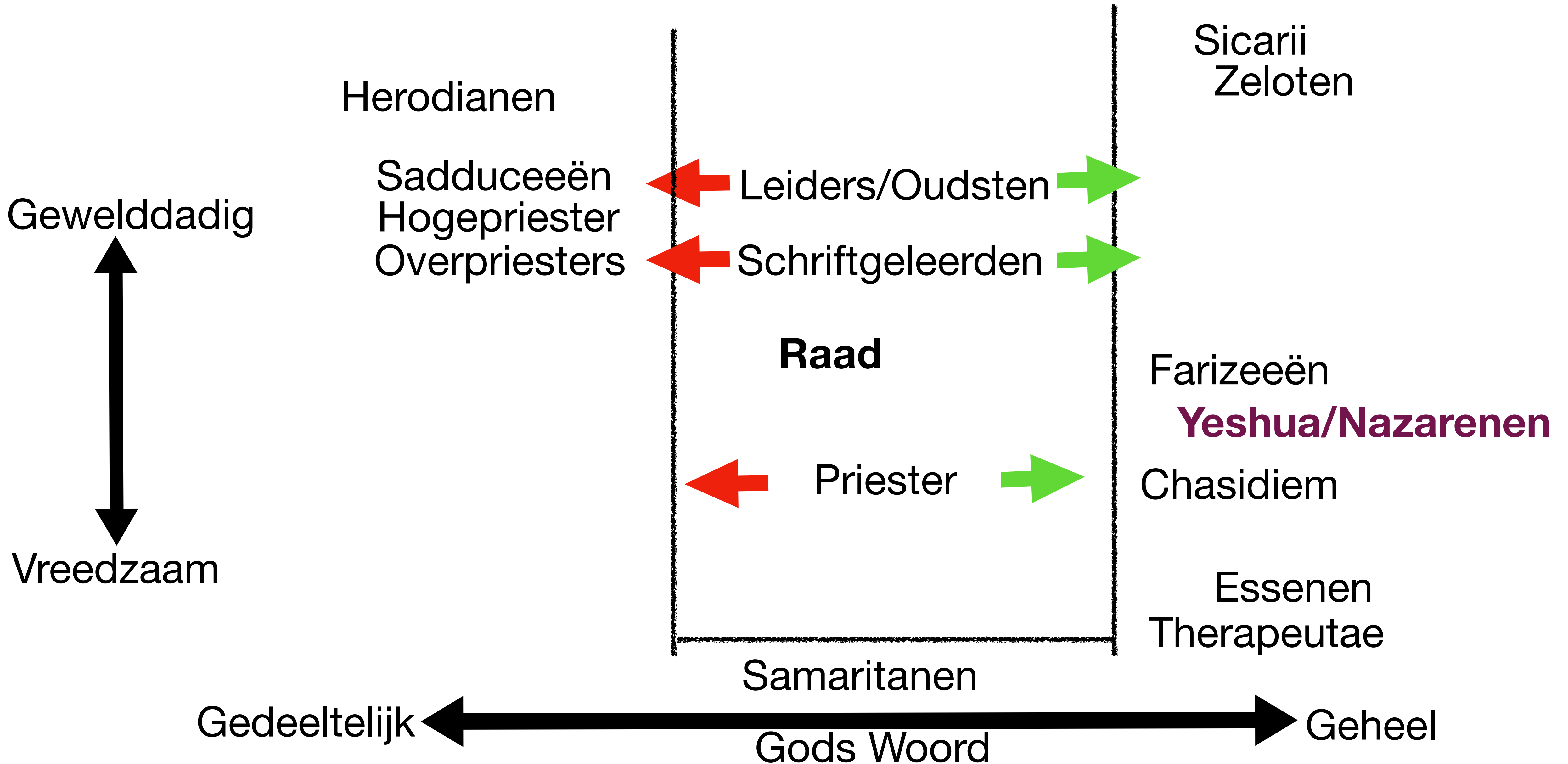
Context 1 - algemeen:

- Ons algemene perceptie vermogen (en overschatting daarvan).
- Vooraannames van de schrijver of ontvanger
- Wat was de vraag?
- Voor wie is de boodschap? (Doelgroep)
- Kosten (en omvang) v/e brief >> toegankelijkheid.

Context belang: Intertestamentische periode

- Bereid tot vechten en sterven om Gods Torah te volgen.
- Verlangend om streng afgebakende (religieuze) grenzen te stellen.
- Argwaan tegen Joden die “vreemden” willen laten aansluiten (geënt worden).

Context deel 3a&b Joodse groepen 1ste eeuw

Farizeeën

- **Geliefd bij en gerespecteerd door het volk.**
- Vrije wil van de mens & alwetendheid en voorbestemming van en door God.
- Opstanding v/d doden (Hand 23: 1-8), engelen en wonderen (Mat 12:27).
- Sabbatsrust, zuiverheidsrituelen, tienden en kosjer.
- **Twee belangrijke stromingen (Hillel & Shammai).**
- Hillel gezien als zeer geduldig, vredelievend en toegankelijk.
- Shammai gezien als intens patriottisch en daardoor zeer onbuigzaam.
- **Veel NT discussies lijken op verschillen tussen Hillel & Shammai.**

Wie wilde Yeshua doden?

- Mat 12:14 & Mar 3:6 ... **Farizeeën** met de **Herodianen** hoe ze Hem, **kwijt konden raken (622)**.
- Luk 13:31 **Farizeeën** vertrek van hier, want **Herodes** wil U **doden (615)**.
- Overpriesters (19x),
Schriftgeleerden (8x)
Oudsten (8x)
zijn de fysieke hoofd verantwoordelijken voor de kruisigingsdood van Yeshua.

Polemiek

- Polemiek heeft niets te maken met specifieke acties, maar typische.
- Eer- en schaamtecultuur betekent dat er een gelimiteerde hoeveelheid eer is.
- **Naar de maatstaf van Hellenistische conventies en Joodse polemiek destijds is de NT-polemiek mild.**

Mattheüs 23

- Mat 23:1-3 Luister naar de Farizeeën en doe wat ze zeggen.
- Mat 23:3-4 Waarschuwing mbt het verschil tussen leer & praktijk.
- Mat 23:5-7 Motivatie >> de (belangrijkste) drijfveer is aanzien bij mensen.
- Mat 23:8-12 Wat ziet God graag >> Nederigheid ergo dienaren.
- Mat 23:13-15 Huichelarij is een gevaarlijke deceptie.
- Mat 23:16-22 Gebruik de juiste logica >> Zweren bij (inhoud) Torah.
- Mat 23:23 Juiste prioriteiten >> Voorrang betekent niet afschaffen.
- Mat 23:24-28 Hypocrieten >> binnenkant belangrijk niet de buitenkant.
- Schouder, Moment, Gekneusd, Berekend, Stamper, Bewust, Bang, Liefde.
- Mat 23:29-39 Oordeel Jeruzalem voor eeuwenlange hardnekkigheid.
- Leermeesters zullen een zwaarder oordeel ontvangen (Jac 3:1).
- Toch hadden ze (over het algemeen) de juiste leer, en heeft Hij ons (in lijn met Torah) medegedeeld de Farizeeën niet zomaar aan de kant te schuiven ...

Rabbi was een term voor Farizeeën.

- Er zijn GEEN voorbeelden van de term rabbi bij de andere groepen.
- Mat 26:25,49;
Mar 9:5, 10:51, 11:21, 14:45;
John 1:38,49, 3:2, 4:31, 6:25, 9:2 11:8, 20:16

Farizeeën stonden niet op goede voet met Herodus:

- De sekte van de Farizeeën die de gewoonte had om koningen tegen te werken ...profeteerden dat God verordende dat Herodus zijn koningschap zou eindigen ... Dus vermoordde de koning die Farizeeën (Josephus Antiquities 17:2 4:41-44)
- Mat 14:3-4,10 Herodes had Johannes immers gevangengenomen, hem geboeid en in de gevangenis gezet, vanwege Herodias, de vrouw van zijn broer Filippus,
- 4 want Johannes had tegen hem gezegd: Het is u niet geoorloofd haar te hebben. ... en hij stuurde iemand en liet Johannes in de gevangenis onthoofden.
- Luk 13:31 Op diezelfde dag kwamen er enige Farizeeën en zeiden tegen Hem: Ga weg en vertrek vanhier, want Herodes wil U doden.

Yeshua bevond zich onder de Farizeeën:

- Joh 1:24-27 En zij die gestuurd waren, behoorden tot de **Farizeeën**, 25 en zij vroegen hem: *Waarom doopt u dan, als u de Christus niet bent, en Elia niet, en evenmin de Profeet?*
- 26 Johannes antwoordde hun: Ik doop met water, **maar midden (μέσος) onder u staat Hij** Die u niet kent.
- 27 Hij is het Die na mij komt, Die *vóór* mij geworden is, bij Wie ik het niet waard ben de riem van Zijn sandalen los te maken.

- Mat 14:24 schip was **midden (μέσος)** op zee.
- Johannes de Doper vertelt de Farizeeën dat Yeshua zich onder hun / temidden van hun / in hun midden, bevind.
- Niet midden tussen de Sadduceeën of Herodianen maar de Farizeeën.

Yeshua onderwees in de Tempel.

- Luk 19:47 En Hij gaf dagelijks onderwijs in de tempel, en de overpriesters en de schriftgeleerden en ook de leiders van het volk probeerden Hem om te brengen.
- 48 En zij vonden niets wat zij zouden kunnen doen, want heel het volk hing Hem aan terwijl het naar Hem luisterde.
- Ondanks de corruptie erkende Yeshua het ambt (Ex 22:28 Lashon hara mbt Hogepriester).
- Het volk was (grotendeels) ook op Zijn hand, als Hij tegen de Tempel was zou dat zeker niet zo zijn.
- Essenen kwamen er niet vanwege de corruptie maar de Farizeeën wel.

Tefiliem en tziettziet worden in één adem genoemd

- Mat 23:5 Al hun werken doen zij **om door de mensen gezien te worden**, want zij maken hun gebedsriemen breed en de kwastjes aan hun kleren groot.
- gebedsriemen en tziettziets worden in één adem genoemd >> geen onderscheid
- Als er een verschil in grote is dan kan dat worden opgevat als grotere of mindere mate van heiligheid.

Jozef van Arimathea: van Hillel, Shammai of ... Sadduceeën?

- Mat 27:57 >> rijke man uit Arimathea, discipel van Yeshua.
- Mar 15:43 >> verwacht Gods Koninkrijk, waagde naar Pilatus te gaan.
- Luk 23:50 >> goed en rechtvaardig, NIET ingestemd met Yeshua's dood.
- Joh 19:38 >> geheime discipel van Yeshua uit angst voor de Joden.
- Rijk >> Er waren ook rijke Farizeeën (Hand 21:24 & 22:28).
- Arimathea >> kleine onbekende stad halverwege Galilea - Farizeeër.
- Discipel >> Zou de enige Sadduceeër zijn die zich bekeert - onwaarschijnlijk.
- Verwacht Gods Koninkrijk >> Is er voor Sadduceeën al - Farizeeër.
- Goed en rechtvaardig >> Geen Sadduceeër is ooit zo beschreven - Farizeeër.
- Niet ingestemd dood Yeshua >> (Wel v/d Raad) Sadduceeën wilden macht behouden dus die stemden (*waarschijnlijk) wel allemaal in - Farizeeër.
- Geheime discipel uit angst >> Zoveel macht had de Raad dus toch...
- Goed, rechtvaardig en (Yeshua) voor iedereen >> Hillel of softe Shammai ;)

Yeshua en Farizeeën drijven beiden demonen uit

- Luk 13:32 ... Zie, Ik drijf demonen uit en verricht genezingen, ...
Mat 12:27 En als Ik door Beëlzebul de demonen uitdrijf, door wie drijven uw zonen ze dan uit?
- De zonen van de Farizeeën drijven demonen uit >> Yeshua argumenteert dat dit enkel kan door Gods hulp.

Gulden regel

- B.T. Shabbat 31a Hillel zegt wat hatelijk is voor u, doe dat ook niet naar uw naaste, dit is de hele Torah; de rest is uitleg, ga het maar leren.
- Mat 7:12 Alles dan wat u wilt dat de mensen u doen, doet u hun ook zo, want dat is de Wet en de Profeten.

Gerechtigheid v/d Farizeeën was de standaard

- Mat 5:20 Want Ik zeg u: Als uw gerechtigheid niet overvloediger is dan die van de schriftgeleerden en de Farizeeën, zult u het Koninkrijk der hemelen beslist niet binnengaan.
- Wat was de toon, in Torah staat doe dit, Yeshua legt de lat hoger. Als de Farizeeën (hun leer) niet rechtvaardig waren wat is dat dan voor een standaard??

Velen (allen) waren verwonderd over Hem

- Luk 4:15 En Hij gaf onderwijs in hun synagogen en werd **door allen geprezen**.
- Luk 5:26 En ontsteltenis greep hen allen aan en **zij verheerlijkten God**, en werden vervuld met vrees en zeiden: Wij hebben vandaag ongeloofelijke dingen gezien.
- Mar 6:2 En toen het sabbat geworden was, begon Hij in de synagoge te onderwijzen; en velen die luisterden, **stonden er versteld** van en zeiden: Waar heeft Deze die dingen vandaan en wat is dit voor wijsheid die Hem gegeven is, dat ook zulke krachten door Zijn handen gebeuren?
- Zelfs leiders van synagogen kwamen naar Hem.
- Mar 5:22 En zie, er kwam een van de hoofden van de synagoge, wiens naam Jairus was; en toen hij Hem zag, wierp hij zich neer aan Zijn voeten.

Nicodemus is een Farizeeër en spreekt voor meerderen

- Joh 3:1-2 En er was een mens uit de Farizeeën; zijn naam was Nicodemus, een leider van de Joden.
- 2 Deze kwam 's nachts naar Jezus en zei tegen Hem: **Rabbi, wij weten dat U van God gekomen bent als leraar**, want niemand kan deze tekenen doen die U doet, als God niet met hem is.
- Yeshua wordt Rabbi & leraar genoemd >> termen van respect & gezag.
- Hij spreekt in de meervoudsvorm **WIJ WETEN** dat Hij van God komt.
- Door Zijn tekenen (en ze moeten de Deu 13-test al hebben toegepast).
- Ze zouden dit niet toch zeggen als veel van Zijn onderwijs inging tegen hun eigen leer?

Yeshua volgde veel halacha van de Farizeeën

- Bidden voor het eten: Mat 14:19 & 15:36 (Deu 8:10 erna).
- Handen wassen voor het eten: Mar 7:2.
- Synagoge bezoeken: Luk 4:16.
- (Torah) & Haftarah lezing in de synagoge: Luk 4:17.
- Shma Israel belangrijkste: Mar 12:28-30 >> Deu 6:5-8 (Torah doen!).
- Amida in verkorte vorm Mat 6:9-13 Onze Vader >> 2,3,5,6,7,10,14,15,16,17,19.
- Shabbatsreis: Mat 24:20 (Hand 1:12).

- Waarom deze zaken doen/erkennen als Hij dat allemaal huichelarij zou vinden?

Overeenkomsten Yeshua & Farizeeën

- Niet op goede voet staan met Herodus.
- Bevond zich te midden van de Farizeeën volgens Johannes.
- Hij onderwees ook in de Tempel.
- Rabbi is een term die enkel werd gebruikt voor Farizeeën.
- Gulden regel was een spiegelbeeld van Hillel's gulden regel.
- Jozef van Arimathea, een Farizeeën, was Zijn discipel.
- Noemt Tefiliem en Tzietzi'ot in één adem.
- Gerechtigheid van de Farizeeën was de lat.
- Allen, ook leiders van de synagogen, waren verwonderd over Hem.
- Nicodemus spreekt, in de meervoudsvorm WIJ, vertrouwen uit in Hem.
- Yeshua volgde halacha van de Farizeeën.

Zijn wij de enigen die dit zien?

- James Tabor (archeoloog):
- Hoewel er een meer conservatieve vleugel van de Farizeeën was onder leiding van Rabbi Shammai, leek zijn rivaal Rabbi Hillel de grotere invloed te hebben.
- **Het is gebruikelijk om te denken dat Jezus de bittere vijand van alle Farizeeën is, terwijl in feite veel van zijn opvattingen over de Joodse wet de meer toegeeflijke standpunten van Hillel weerspiegelen. (Het Jezus-dynastie p.119).**

Zijn wij de enigen die dit zien?

- Rabbi Harvey Falk, met een quote van Rabbi Jacob Emden uit de 17e eeuw:
- Yeshua haNotzri (Jezus van Nazareth) was in werkelijkheid een volger van Hillel ...
- ... **elke kritische noot richting de Farizeeën was gericht tegen de rivaliserende school van Shammai**, die de controle had over de Farizeeën in die tijd [30AD] (“Jezus de Farizeeër”).
- Rabbijn John Fischer, Ph.D. Th.D schreef:

"De evangeliën leveren voldoende bewijs dat Jezus zich niet verzette tegen een voorschrift van de schriftelijke of mondelinge Mozaïsche wet."

Zijn wij de enigen die dit zien?

- Yehezkel Kaufmann, een beroemde Joodse schrijver over het Joodse denken, zei:
- "Jezus (Jesjoea) vertegenwoordigt een ontwikkelingspunt dat ononderbroken loopt van de Hebreeuwse Bijbel (Tenach) en daaraan is gekoppeld door middel van een interpretatieve aanvulling die kenmerkend is voor het grote literaire apparaat van de rabbijnen, de mondelinge Thora.
- **De houding van Jezus tegenover de Torah is precies dezelfde houding die men aantreft bij de meesters van halachah en haggada die volgden in de farizeïsche traditie."**

Zijn wij de enigen die dit zien?

- Yehezkel Kaufmann, een beroemde Joodse schrijver over het Joodse denken, zei:
- "Jezus (Jesjoea) vertegenwoordigt een ontwikkelingspunt dat ononderbroken loopt van de Hebreeuwse Bijbel en daaraan is gekoppeld door middel van een interpretatieve aanvulling die kenmerkend is voor het grote literaire apparaat van de rabbijnen, de mondelinge Thora.
- **De houding van Jezus tegenover de Torah is precies dezelfde houding die men aantreft bij de meesters van halachah en haggada die volgden in de farizeïsche traditie."**

Zijn wij de enigen die dit zien?

- Pinchas Lapide, een orthodoxe geleerde en rabbijn beschreef;
- Y'shua als een traditionele, observerende Jood. Hij schreef: "**Jezus heeft nooit en nergens de wet van Mozes overtreden**, noch heeft hij op enigerlei wijze de overtreding ervan uitgelokt - het is volkomen onjuist om te zeggen dat hij dat deed...
- In dit opzicht moet je me geloven, want ik ken mijn Talmoed. .. deze Jezus was zo trouw aan de wet als ik zou hopen te zijn.
- Maar **ik vermoed dat Jezus meer trouw was aan de wet dan ik - en ik ben een orthodoxe jood.**"

Zijn wij de enigen die dit zien?

- BZ Bokser. p 194. schreef:
- **“In feite weerspiegelt zelfs de Bergrede, die vaak wordt gezien als de essentie en belichaming van Yeshua's leer, concepten die bekend zijn bij de Joden van zijn tijd en consistent zijn met de rabbijnse leer.**
- Om te beginnen is het vrij gelijkaardig in stijl. Een groot deel van de preek bestaat uit illustraties van het juiste begrip van de Wet, of Torah, waarin de bredere implicaties worden uiteengezet en de bredere principes worden beschreven.
- Veel van de illustraties die hij gebruikte, waren gebruikelijk voor de "rabbijnen" van zijn tijd, en het geheel wordt uitgevoerd in de stijl van een midrasj - een interpretatieve aanvulling van de Schrift - zoals wordt geïllustreerd in de Mondelinge Torah die later de Talmoed werd.
- **Net als Yeshua waren deze leraren van mening dat moreel gevoeligen verder moesten gaan dan louter conformiteit met de Torah (vgl. Baba Mezia 88a; Mekilta op Ex. 18:20).”**

Zijn wij de enigen die dit zien?

- Finkel; G. Friedlander schreef:
- **"In feite bouwde Jesjoea een "hek om de Wet" - zoals aangegeven door de Aramese en Hebreeuwse onderliggende "vervulling" - net zoals de eerdere wijzen die door de Talmoed werden aangehaald deden (Pirke Avot 1.2). Het hek is opmerkelijk vergelijkbaar met dat van de wijzen."**
- Messiaanse theoloog Tim Hegg schreef:
- **"Jesjoea volgt zeker de halacha van de wijzen, ondanks het feit dat dergelijke tradities niet expliciet in de Geschreven Torah wordt vermeld."**

Zijn wij de enigen die dit zien?

- Shemayah Yardin schreef:
- **"Er is geen bewijs dat suggereert dat de Netzarim hun orthodoxe jodendom verlieten, en er is geen bewijs dat bewijst dat de Netzarim de mondelinge Torah verwierpen.**
- Er is echter voldoende bewijs in de Schrift en de geschiedenis, zoals uitgebreid aangetoond, dat Rebbe Yeshua , zijn Shlichim (apostelen) en al zijn volgelingen (de Netzarim) ondersteunden, onderschreven, onderwezen en leefden allemaal volgens de schriftelijke en mondelinge Thora, en de halachot, gebruiken en tradities van de wijzen."

Zijn wij de enigen die dit zien?

- **Rabbi Shmuley Boteach (Kosjere Jezus):**
- Jezus was een aan de Torah toegewijde Jood wiens missie het was om de Joodse naleving volledig te herstellen onder zijn Joodse broeders ...
- ... hij werd overgedragen door de Romeinse medewerker, Hogepriester Kajafas, die zijn ambt te danken had aan de Romeinen, en werd vermoord door de Romeinse prefect Pontius Pilatus.
- *Jezus beweerde nooit goddelijk te zijn, veranderde nooit de Torah, en zou geschokt zijn als hij zou zien dat zijn leringen - die bijna allemaal in "Kosjere Jezus" terug worden gevoerd op hun eerdere Joodse bronnen - misbruikt worden om zijn volk te vervolgen.*

Zijn wij de enigen die dit zien?

- Messiaanse Jood David Stern schreef:

"Op basis van al mijn onderzoek hebben ikzelf en mijn collega's zonder enige twijfel ontdekt dat **Yeshua's leringen en levensstijl dichter bij het chassidische jodendom stonden dan enige andere vorm van jodendom.**"

- Ariel Cohen; Rabbi Yitzhak Kaduri, Isaac Lichtenstein,
- Baruch Korman, Andrew Roth; Rabbi Itzhak Shapira, Yechezkel, Mordecai Griffin.

Volgde Yeshua alle halacha v/d Farizeeën?

Hebben we halacha wel nodig?

- Ex 20:10 Wat is arbeiden?
- Lev 23:40 Wat is een sierlijke boom?
- Lev 24:14 Vanaf welke leeftijd worden straffen toegepast?
- Deu 24:1-4 Maar waar staat hoe je moet trouwen?
- Deu 6:8 Hoe kan ik de geboden als een teken op mijn hand binden?
- Ex 21:24 Moet ik letterlijk dezelfde verwonding aan een ander geven?

- Ex 25:9,40 Tabernakel maken zoals het aan Mozes is getoond?
- Deu 12:21 Waar staat hoe ik dieren moet slachten?

- Deu 17:8 Bij de rechtspraak ... Dan moet u naar de **Levitische priesters gaan, en naar de rechter** ... Zij zullen dan een gerechtelijke uitspraak voor u doen. ...
11 **Overeenkomstig de wetsregel die zij u leren, en overeenkomstig het vonnis dat zij voor u uitspreken, moet u handelen.** ...12 De man echter die overmoedig handelt, door niet te luisteren naar de priester ... die man moet sterven.

Halacha voorbeeld (bij besnijdenis 8e dag)

- Bij bepaalde gelegenheden vinden we dat het naleven van verschillende geboden andere vervangt.
- 1) Er werden op sjabbat offers gebracht in de tempel;
- 2) Het gebod van tzietzie'ot (Num 15:38) of Hogepriester kleding (Ex 28:8) overtreft het verbod op het dragen van shatnez (Lev 19:1)
- 3) praktisch alle geboden worden opgeschort om een leven te redden.
- a) Degene die de geboden gaf, vertelde ons dat in sommige gevallen, wanneer bepaalde geboden 'botsen', de ene mitswa voorrang heeft boven de andere.
- Het uitvoeren van een besnijdenis op Shabbat kan in hetzelfde licht worden bekeken.

a) Belangrijker gebod

Halacha voorbeeld (bij besnijdenis 8e dag)

- b) "De kinderen van Israël zullen de Shabbat in acht nemen, om de Shabbat van generatie op generatie te maken als een eeuwigdurend verbond."
- Het doel van de heiliging van de Shabbat, evenals het zich onthouden van werk op deze heilige dag, is om het eeuwig verbond tussen G'd en Zijn volk te onderhouden.
- Als zodanig vormt de brit (besnijdenis), die de ultieme uitdrukking is van Gods verbond – geëetst in ons eigen lichaam – geen tegenstrijdigheid met het houden van de Shabbat.
- Volgens deze redenering vervangt de besnijdenis de Shabbat niet, maar is het volledig in lijn met de geest van de rustdag. We eren de Shabbat door besnijdenissen uit te voeren.

b) Onderdeel van de Shabbat

Halacha voorbeeld (bij besnijdenis 8e dag)

- c) Het verbond van de besnijdenis symboliseert onze essentiële band met God. Deze essentiële band overstijgt de Torah en geboden en hun naleving (daarom is een "zondige" Jood net zo Joods als zijn meest rechtvaardige tegenhanger).
- Dienovereenkomstig vervangt of vult de besnijdenis de Shabbat niet aan - het bestaat op een niveau dat alle ge- en ver-boden van Torah overstijgt.

c) Overstijgt de Shabbat

b) Onderdeel van de Shabbat

a) Belangrijker gebod

Er zijn dus meerdere overwegingen te maken als het gaat om invulling van geboden, vandaar dat er ook zoveel discussie over was en is.

Niet alle halacha >> spuug, oogzalf, modder maken

- Joh 9:6 Nadat Hij dit gezegd had, spuwde Hij op de grond, maakte slijk met het speeksel en streek het slijk op de ogen van de blinde,
- Mishna Torah Shabbat 22 [Iemand die] modder aan zijn voeten heeft (#6) mag het op een muur (#7) of op een balk schoonmaken, maar niet op de grond, anders egaliseert hij spleten.
- Een persoon mag niet op de grond spugen en het met zijn voeten afvegen, anders wordt er klei gevormd.
- Het is echter toegestaan om op speeksel te stappen dat tijdens het lopen op de grond ligt, zonder dat dit een specifieke bedoeling heeft ...

Niet alle halacha >> spuug, oogzalf, modder maken

- Shabbat 22 Modder afvegen aan muur of balk mag maar niet op de grond anders egaliseert hij. Ook niet spugen op de grond en met de voeten afvegen vanwege maken van modder.
- Shabbat 18a Water en zand kneden/mengen mag niet.
- Shabbat 18b Oogzalf aanbrengen VOOR Shabbat mag.
- Shabbat 108b Smaakloze spuug op het oog aanbrengen op Shabbat is verboden.
- Shabbat 126b Spuug van een eerstgeborene (van de vader) is genezend.
- Yoma 85b Beter één Shabbat breken zodat iemand er veel kan heiligen.
- Wat is Yeshua's doel met deze genezing, probeerde Hij aan te geven;
- ~~Dat Hij hun hele halacha maar onzin vind, en met de voeten treedt?~~
- Wat de juiste volgorde in halacha is, voor de omstanders?
- Dat genezen altijd is toegestaan? >> verkeerde focus.
- Dat Hij de Eerstgeborene v/d Vader is (Zoonschap issues in Joh 8)?

Niet alle halacha >> oogsten & dorsen

- Luk 6:1 En het gebeurde op de tweede Shabbat na het Paasfeest dat Hij door de korenvelden ging; en Zijn discipelen **plukten** aren, **wreven** die met de handen stuk en aten ze op. 2 Sommigen van de Farizeeën zeiden tegen hen: *Waarom doet U wat niet geoorloofd is te doen op de Shabbat?*
- A) Men dacht dat het om een werkgroep ging en dan mag het niet.
- B) Men overtrad twee halachische regels (volgens Jeruzalem gebruik):
 1. Plukken >> oogsten >> 1 v/d 39 verboden zaken op Shabbat.
 2. Wreven >> dorsen >> idem.
- Yeshua geeft aan dat hun halacha, op dit punt, ernaast zit en dat Deu 23:25 ook van toepassing is op Shabbat.
- Deu 23:25 Wanneer u in het staande koren van uw naaste komt, mag u met uw hand aren plukken; maar u mag niet de sikkel slaan in het staande koren van uw naaste.

Niet alle halacha >> mikveh

- Luk 11:37 Toen Hij dit zei, vroeg een Farizeeër aan Hem of Hij bij hem de maaltijd wilde gebruiken. Hij ging naar binnen en ging aanliggen. Toen de Farizeeër dat zag, **verwonderde** hij zich erover dat Hij Zich **niet eerst gewassen (βαπτίζω)** had voor het middagmaal. (Context >> Luk 11,27,29)
- Ging waarschijnlijk om het nemen van een Mikveh (**βαπτίζω**) ipv ongewassen (**ἀνίπτος**) handen.
- Peshitta: gereinigd ; TNT: ceremonially wash ; ASV: Bathed ; YLT: Baptised
- (**βαπτίζω** 80x >> 78x dopen & 2x wassen)
- (Leidse) Mar 7:4 en als zij van de markt komen, eten zij niet, voordat zij zich gebaad (**βαπτίζω**) hebben. (NASB20, HNV, Peshitta, ASV, YLT, TNT)
- Hier volgt Hij de traditie duidelijk NIET >> Farizeeër verwonderde zich ...!
- Was het om een punt mbt tot de echte reinheid (11:40) duidelijk te maken?
- ~~Of gewoon om te laten zien dat Hij hun halacha waardeloos vond?~~

Niet alle halacha >> handen wassen

- Mar 7:2 En toen zij zagen dat **sommigen** van Zijn discipelen met onreine, dat is met **ongewassen (ἀνίπτος)** handen brood aten, berispten zij hen.
- 1) Hij deed het wel anders hadden ze het wel van Hem gezegd.
- 2) De meesten deden het wel >> er staat namelijk: 'sommigen'
- 3) Sommigen deden het niet >> **en dat was schijnbaar ok!!!**
- Eze 37:16 En u, mensenkind, neem een stuk hout voor uzelf en schrijf daarop: Voor Juda en voor de Israëlieten zijn metgezellen. Neem dan een ander stuk hout en schrijf daarop: Voor Jozef, het stuk hout van Efraïm, en van heel het huis van Israël, zijn metgezellen.
- Eze 37:22 Ik zal hen tot één volk maken in het land, op de bergen van Israël. Zij zullen allen één Koning als koning hebben. Zij zullen niet langer als twee volken zijn, en niet langer nog in twee koninkrijken verdeeld zijn.

Conclusie mbt halacha

- Mat 23:2-3 De schriftgeleerden en de Farizeeën zijn gaan zitten op de stoel van Mozes; daarom, al wat zij u zeggen dat u in acht moet nemen, neem dat in acht en doe het;
- Luk 12:1 ... Wees op uw hoede voor het *zuurdeeg* van de Farizeeën, dat is de **huichelarij**.
- Mat 16:12 Toen begrepen zij dat Hij niet gezegd had dat zij op hun hoede moesten zijn voor het *zuurdeeg* van het brood, maar voor het **onderricht** van de Farizeeën en de Sadduceeën.
- Mar 7:9 En Hij zei tegen hen: **U stelt Gods gebod op een mooie manier terzijde om u aan uw overlevering te houden!**
- Ondergrens >> als het tegen Torah ingaat. >> **dan zeker niet.**
- Bovengrens >> Kijk maar in hoeverre de Messias jou hierin leidt.
- **Belangrijk: halacha ≠ Torah & Yeshua gaf ruimte naar BEIDE zijden!**

Was Yeshua nu een Farizeeër?

- Yeshua volgde veel halacha, maar (zeker) niet alles.
- Hij zei er niets van als men de halacha niet deed.
- Huichelarij van hun kant keurde Hij echter streng af. (Net als zichzelf)
- Paulus bleef zich identificeren als een Farizeeër.
- Veelal waren de discussies met de Farizeeën over verschillen tussen Shammai en Hillel.

- Yeshua zei NIET ik ben een Farizeeër maar Zijn onderwijs overlapte grotendeels met de twee fracties binnen hun groep/filosofie.
- De autoriteit ligt volgens Hem (op basis van Torah) bij de Farizeeën.
- In hoeverre komen de huidige rabbijnen overeen met de Farizeeën ...?

Voorbeelden uit Handelingen

- Hand 2:42 **DE** gebeden (tais proseuchais).
- Hand 2:46 Bleven in de **Tempel samenkomen**.
- Hand 3:1 10:9 **Gebedstijden** (Shacharit >12 Mincha 12-18 en Ma'ariv <18 uur).
- Hand 5:34 **Farizeeër** Gamaliel waarschuwt Raad >> waarom als haaks op Hillel?
- Hand 6:7 Veel **priesters** werden volgers van Yeshua.
- Hand 9:20 13:14 18:4 Men blijft de **synagoge bezoeken**.
- Hand 15:2 Enige uit Judea ... Shammai >> onwaarschijnlijk (18 artikelen) > Hillel.
- Hand 15:5 Sommigen van de sekte van de Farizeeën >> dus (ZEKER) niet allemaal.
- Hand 21:20 tienduizenden **ijveraars voor de Wet**.
- Hand 21:24 24:17-18 **Offers, geloften & gebruiken in de Tempel blijven doen**.
- Hand 1:8 15:2 “hoofdkantoor” in Jeruzalem.
- Hand 10 & 15 Actieve chassidische behandeling van heidenen.
- Hand 22:3 Paulus is onderwezen door Gamaliël.
- Hand 23:1-5 Paulus volgt Torah gebod mbt hogepriester op.
- Hand 23:6 Paulus zegt **ik BEN** (NIET was) **een Farizeeër** een zoon van een Farizeeër.